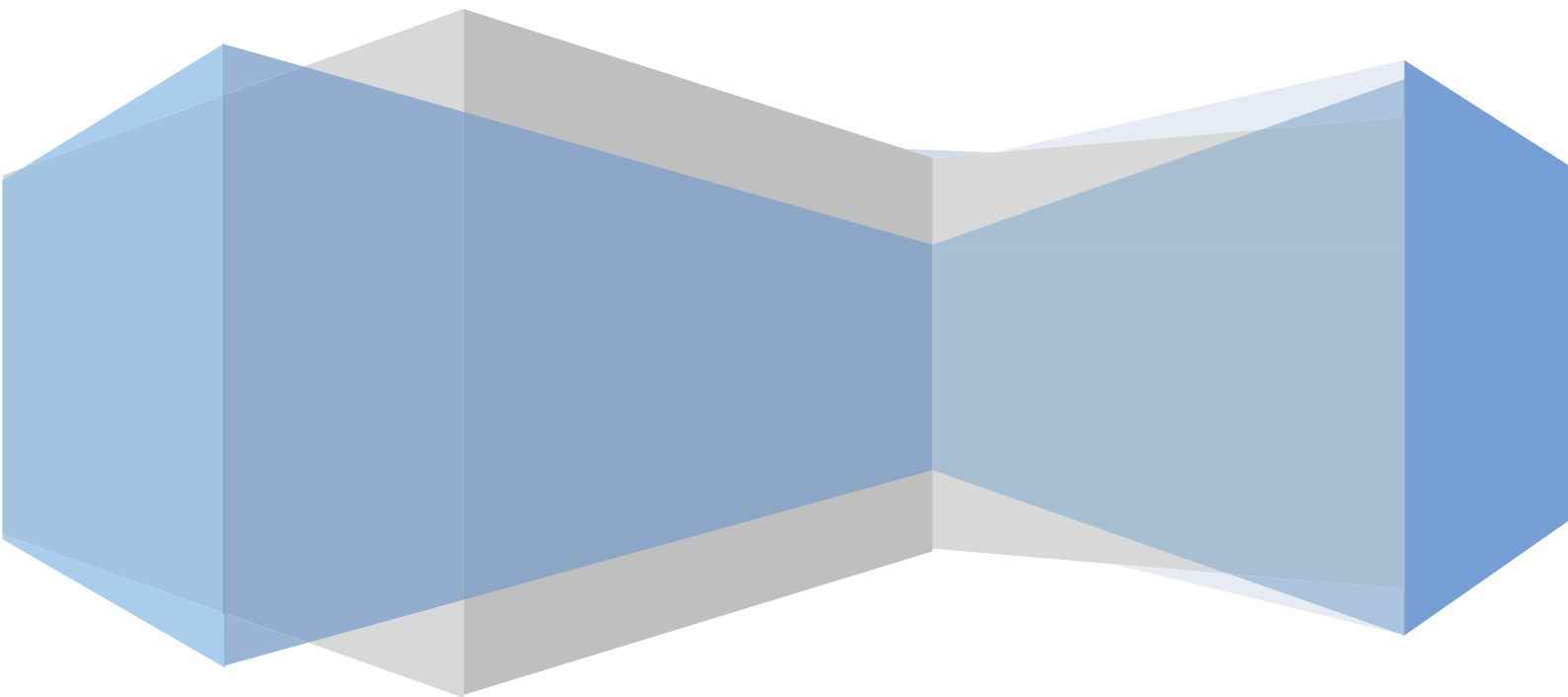


АПЕЛАЦИОНЕН СУД СКОПЈЕ

БИЛТЕН

13



Скопје, септември 2021 година

ИЗДАВАЧ:

АПЕЛАЦИОНЕН СУД СКОПЈЕ

РЕДАКЦИСКИ ОДБОР:

ПРЕТСЕДАТЕЛ:

Лидија Димчевска, Претседател на Апелационен суд Скопје

ЧЛЕНОВИ:

Судија **Татјана Дуковска**, Претседател на Кривичен оддел

Судија **м-р Катерина Георгиевска**, Претседател на Граѓански оддел

Судија **м-р Мери Дика Георгиевска**, Претседател на Трговски оддел

Судија **м-р Букурије Ајдини**, Претседател на Оддел за работни спорови

Тања Ристеска

Судски советник, Оддел за судска практика

Компјутерска обработка:

Наташа Однакозова Жабокова

Раководител на одделение за информатика

СОДРЖИНА

1. ПРАВНИ ЗАКЛУЧОЦИ	5
КРИВИЧНО ПРАВ О.....	5
1.1 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД КРИВИЧЕН ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 05.10.2020 ГОДИНА	5
ГРАЃАНСКО ПРАВ О	6
1.2 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 05.03.2020 ГОДИНА	6
1.3 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 10.09.2020 ГОДИНА	6
1.4.ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 10.12.2020 ГОДИНА	6
1.5.ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 10.02.2021 ГОДИНА	7
1.6.ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 26.04.2021 ГОДИНА	7
1.7.ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 08.07.2021 ГОДИНА	8
1.8.ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 15.01.2020 ГОДИНА	8
1.9.ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 13.10.2020 ГОДИНА	9
1.10.ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 26.10.2020 ГОДИНА	10
1.11.ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 06.04.2021 ГОДИНА	10
1.12.ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 04.05.2021 ГОДИНА	11
1.13 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ТРГОВСКИ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 20.10.2020 ГОДИНА	11
2. ОД СУДСКАТА ПРАКТИКА	12
2.1 КРИВИЧНИ ПРЕДМЕТИ	12
2.2. ГРАЃАНСКИ ПРЕДМЕТИ	18
2.3. ТРГОВСКИ СПОРОВИ	31
2.4. РАБОТНИ СПОРОВИ	38



1.ПРАВНИ ЗАКЛУЧОЦИ

КРИВИЧНОПРАВО

1.1. ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД КРИВИЧЕН ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 05.10.2020 ГОДИНА

ЗАКЛУЧОК

Учество на судија во кривичниот совет на првостепенеиот суд при продолжување на мерката на притвор, не е причина тој судија да биде изземен од постапување по жалба на пресуда како член на советот на овој суд, бидејќи не станува збор за одлучување по иста правна работа.



ГРАЃАНСКО ПРАВО

1.2 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 05.03.2020 ГОДИНА

ЗАКЛУЧОК

Предлогот за издавање на привремена мерка за семејно насилство потребно е да се достави до спротивната странка, согласно член 34 и 35 од Законот за заштита од семејно насилство. Потоа да се цени околноста дали веднаш треба да се донесе решение или да се закаже рочиште по предлогот.

1.3 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 10.09.2020 ГОДИНА.

ЗАКЛУЧОК

Тужителот ја плаќа таксата за тужба според вредноста на предметот на спорот, согласно Таксена тарифа, Тарифен број 1. Тужителот плаќа такса за одлука според вредноста на предметот на спорот согласно Таксена тарифа, Тарифен број 2, исто како за тужба според Тарифен број 1. При определување на парничните трошоци, кај паричните побарувања при делумен успех на тужителот во парницата, на истиот му се определуваат трошоци за такса за тужба и такса за одлука според постигнатиот успех во спорот.

1.4 ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 10.12.2020 ГОДИНА.

ЗАКЛУЧОК

Предлози за повторување на постапката, поднесени согласно чл. 400 од Законот за парнична постапка, од апликантите од пресудите на ЕСЧП во случајот Стрезовски и други, во врска со предметите на кои се однесува пресудата на ЕСЧП (наведени во параграф) се основани и има основ за повторување на постапката. Во повторените постапки да се применуваат ставовите на ЕСЧП изразени во пресудата Стрезовски и други.



ЗАКЛУЧОК

Пресудата на ЕСЧП во случајот Стрезовски и други, не може да биде основ за повторување на постапката на апликантите од оваа пресуда, за предметите кои не се опфатени со пресудата Стрезовски и други (не се наведени во параграф 9 од пресудата), иако се работи за идентични предмети од различни периоди.

ЗАКЛУЧОК

Пресудата на ЕСЧП во случајот Стрезовски и други, не може да биде основ за повторување на постапките за идентични предмети пред домашните судови во однос на лицата кои не се апликанти во оваа пресуда, ако немаат поднесено апликација пред ЕСЧП и нивните предмети не биле предмет на оценка на ЕСЧП.

ЗАКЛУЧОК

Нема основ за повторување на постапките (во предметите со БЕГ) за странките кои поднеле апликации пред ЕСЧП, но немаат добиено конечни одлуки од ЕСЧП за конкретен предмет.

1.5 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 10.02.2021 ГОДИНА.

ЗАКЛУЧОК

Нема основ со првостепена одлука да се досудува законска казнена камата на износот на досудените трошоци во парнична постапка, со оглед дека станува збор за невтасано побарување.

1.6 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 26.04.2021 ГОДИНА.

ЗАКЛУЧОК

Нема смеќавање на владение во случај кога потрошувачот е исклучен од дистрибутивната мрежа поради заостанат долг, бидејќи ЕВН има овластување и законско право да го исклучи потрошувачот согласно Законот за енергетика, Правилата за снабдување со електрична енергија и Мрежните



правила за дистрибуција на електрична енергија, а и согласно чл. 181 ст. 3 од ЗСДСП.

1.7 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ГРАЃАНСКИОТ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 08.07.2021 ГОДИНА.

ЗАКЛУЧОК

ЈП Лајка е солидарно одговорна со Град Скопје и ЈП Комунална Хигиена за надомест на штета од каснување од куче скитник од моментот на уписот во трговскиот регистар (28.02.2019 година) до склучување на трипартитниот договор помеѓу Град Скопје, Комунална Хигиена и ЈП Лајка (13.12.2019 година) и солидарно одговара со Град Скопје и ЈП Комунална Хигиена.

1.8 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 15.01.2020 ГОДИНА.

ЗАКЛУЧОК

Одлуката за исплата на регрес за годишен одмор за 2017 година, со тужен ЈСП Скопје, ќе зависи од фактичката состојба од предмет до предмет, односно од дополнително вештачење во кое ќе биде утврдено дали постојат позитивни финансиски резултати во работењето за 2017 година или не.

1.9 ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 13.10.2020 ГОДИНА.

ЗАКЛУЧОК

На вработен во Центарот за управување со кризи му следат додатоци на плата за посебни услови за работа, особено додаток на плата за работа во недела како ден на неделен одмор во услови кога работодавачот не определил кој ден, освен недела е неделен одмор.

ЗАКЛУЧОК

Државен службеник кој има три последователни оценки и има три години работно службеничко искуство во соодветниот степен на кариера, ќе го оствари правото на додаток за степен на кариера во смисла на чл. 77 од Законот за државна служба.



ЗАКЛУЧОК

На работник во МВР кој ги извршува работните задачи во издвоените објекти, 12-те часа платен одмор не се прекувремени часови.

ЗАКЛУЧОК

Во случај на породилно отсуство, работникот кој не работел најмалку 6 (шест) месеци кај ист работодавач, не може да го оствари правото на регрес за годишен одмор согласно чл. 35 од ОКД за приватниот сектор.

1.10 ЗАКЛУЧОЦИ ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 26.10.2020 ГОДИНА

ЗАКЛУЧОК

Во услови кога е приложен доказ за тужен – извод од Централен регистар, а тужбата не содржи само податоци за законски застапник на тужен, не може да се смета за неуреден поднесок и како таков да се отфрли.

ЗАКЛУЧОК

Во услови кога работодавачот го распоредува работникот на друго (локациски) работно место има обврска да му ги надомести трошоците од-до работа согласно ОКДЈС, како најниски реални трошоци во јавен превоз (со автобус).

1.11 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 06.04.2021 ГОДИНА

ЗАКЛУЧОК

Во услови кога додатоките на плата за посебни услови при работа кои произлегуваат од распоредот за работно време, се предвидени со Колективен договор на работодавач. Кој е во согласност со Општ колективен договор, им следуваат на вработените и истите не можат да се поистоветуваат со армискиот додаток.



1.12 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ОДДЕЛ ЗА РАБОТНИ СПОРОВИ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 04.05.2021 ГОДИНА

ЗАКЛУЧОК

Одредбата од договорот за работа во странство во која месечното, а со тоа и неделното редовно работно време е над дозволеният законски максимум, за што на име плата е определен фиксен износ во кој се влезени сите додатоци и надоместоци утврдени со Закон, Колективен договор и акти на работодавачот, при што не е определена основна плата, односно која гласи „Платата на работникот се утврдува за 234 часа месечно во фиксен износ од 450 евра. Во платата од предходниот став се влезени сите додатоци и надоместоци утврдени со Закон, Колективен договор и акти на работодавачот. Во фиксната плата се пресметани надоместок за прекувремена работа, одвоен живот и сите додатоци и надоместоци од плата вклучувајќи и минат труд согласно работниот стаж на работникот на денот на склучувањето на договорот за работа во странство, со исклучок на надоместокот за теренска работа.“ како таква е спротивна на ЗРО и е ништакна.

1.13 ЗАКЛУЧОК ОД СЕДНИЦА НА СУДИИ ОД ТРГОВСКИ ОДДЕЛ НА АПЕЛАЦИОНИОТ СУД СКОПЈЕ ОДРЖАНА НА 20.10.2020 ГОДИНА.

ЗАКЛУЧОК

По повод жалбите изјавени во предметите од трговски спорови, за кои веќе е завршена првостепената постапка, а по донесување на првостепена одлука е отворена стечајна постапка над стечајниот должник – странка во постапка, ќе се изготвуваат писма за административно враќање на списи со унифицирана содржина за прекин на постапката, согласно чл. 200 од ЗПП.



2.ОД СУДСКАТА ПРАКТИКА

2.1 КРИВИЧНИ ПРЕДМЕТИ



„Како правнорелевантен доказ може да се прифати и исказ на сведок даден пред јавниот обвинител, доколку креира кредибилна основа за осудителна пресуда, особено што по однос на решавачките факти наоѓа целосна поткрепа со другите вербални и материјални докази, под услов судот во образложението на својата одлука детално да ги елаборира причините поради кои одлучил да го прифати овој доказ согласно одредбите од член 388 став 4 и 5 од ЗКП и чл. 400 ст. 2 од ЗКП.“

Одлука на Апелационен суд Скопје КЖ-34/19 од 04.07.2019 година.

Од образложението

Жалбите се делумно основани.

Спротивно на аргументите на одбраната дека првостепениот суд својата одлука ја заснова на претпоставки и да не постои ниту еден директен доказ кој упатува на заклучок дека токму обвинетите се сторители на делото кое им се става на товар затоа што, според одбраната, сведоците А. М. и Ш. И. претставуваат „посредни докази“ за вината на обвинетите, кои наводи беа акцентирани и на одржаната јавна седница, во конкретниот случај сведоците А. М. и Ш. И. не претставуваат т.н. посредни сведоци - како поим сфатен во неговата чиста форма, односно не се сведоци кои единствено за целиот тек на одвивање на настанот прераскажуваат нечии туѓи видувања и перцепции, бидејќи согласно утврдените факти на случајот, истите имале личен ангажман и улога во настанот, која сепак од Обвинителството за овие сведоци не била оценета како инкриминирачка.

Имено овие сведоци не само што ги менуваат своите искази предходно дадени пред јавниот обвинител по однос на нивната инволвираност во определени сегменти од кривично-правниот настан, туку и на суштинските околности при што очигледно е дека биле под влијание кое фамилијата на обвинетиот И. кои редовно го вршела на А.М. и Ш. И. и тоа по сторувањето на кривичното дело, а кое нешто произлегува и од известување од Македонски телеком АД за електронски комуникации со преглед на



сопственици на телефонски броеви со ЦД и листинзи во пишана форма од каде што, како е и погоренаведено неспорно произлегува дека целокупната комуникација меѓу братот на И. и сведоците, како и помеѓу самите сведоци била вршена како во деновите веднаш после претресите извршени од страна на полицијата, така и во деновите по објавувањето на натписот во пишан медиум - дневен весник Дневник кога јавноста била известена за откривање на сторителите.

Во тој контекст, сведокот А. М. сведочи пред јавниот обвинител дека по барање на С - обвинетиот И. И. обезбедил и му ја дал капата - фантомка за која со ДНК анализа е докажано дека потекнува токму од сведокот А. а тоа несомнено упатува на заклучок дека истата е употребена при извршување на делото, а со цел да се прикрие ликот на сторителот, дотолку повеќе што непосредно по извршеното кривично дело капата е пронајдена во близина на местото на настанот. Исто така, од исказот на сведокот Ш. И. и преку дејствијата опишани во изреката и утврдената фактичка состојба произлегува дека истиот имал директно учество во одредени сегменти од одвивање на предметниот кривично-правен настан, при што овој сведок, а по барање на првообвинетиот С. извршил превоз на двајцата обвинети со неговото возило Опел до Станицата за технички преглед пред населбата Д., а по извршување на делото го прифатил и превезувал првообвинетиот С. кај кого се наоѓала и ташната со пари, одземена од сега покојниот З. С., возејќи го првообвинетиот кон село Љ., при што сведокот имал објективна можност и успеал целосно да го перципира однесувањето на обвинетите, лично да забележи како двајцата обвинетите биле облечени и што носеле со себе - факти кои впрочем сведокот до најситни детали ги изложува во својот исказ даден пред јавниот обвинител на 08.08.2015 година.

Предвид на наведеното, советот на овој суд изразува став дека исказите на сведокот А. М. дадени пред ОЈО Скопје на записник од 09.08.2015 година, 15.09.2015 година и од 31.03.2016 година со продолжението од 05.05.2016 година и на сведокот Ш. И. даден пред јавниот обвинител на записник од 08.08.2015 година, а спротивно на изразениот став на одбраната дека се посредни сведетели на целиот настан, може да креираат кредибилна и одлучувачка основа за осудителна пресуда, а особено што истите по однос на решавачките факти наоѓаат целосна поткрепа во други материјални докази, со што во целост е задоволено барањето на законот и релевантната судска пракса.

Имајќи го предвид наведеното, правилно постапил првостепениот суд кога не им поклонила верба на исказите на сведоците А. М. и Ш. И. дадени на главна расправа како и на исказот на Ш. И. даден на записник пред јавен обвинител од 14.09.2015 година од причина што и по оценка на овој суд истите се нејасни, контрадикторни самите на себе, како и во заедничка корелација, особено што сведокот Ш. И. по однос на битни настани во секое негово наредно испитување или давал повторно различни одговори на исти прашања или пак демонстрирал селективно помнење. Ваквиот начин на интерпретација на настаните од страна на овие сведоци доведени во



корелација со останатите докази и по оцена на овој суд несомнено упатуваат на заклучокот дека истите по отпочување на главната расправа биле изложени на закана за да не сведочат или лажно да сведочат на главната расправа.

По мислење на овој суд, изведените и позитивно ценети докази, детално елаборирани во фактичкото утврдување на образложението на првостепената пресуда, се со доволен доказен капацитет и релевантна доказна вредност за да во целост го потврдат постоењето на решителните факти кои што првостепениот суд ги прифатил за утврдени и врз основа на кои ја засновал фактичката состојба изложена во обжалената пресуда. Оттука, жалбените наводи со кои се оспорува фактичката состојба, а кои претставуваат наводи на одбраната на обвинетите дадена лично и преку бранителите и кои биле предмет на оцена на првостепениот суд, од истите причини и за овој суд се неосновани.

Имајќи го предвид претходно наведеното, по оцена на овој суд, првостепениот суд правилно постапил кога не ја прифатил одбраната на обвинетите кои го негираат сторувањето на кривичното дело со тврдење дека целиот случај е конструкција, во која насока се и исказите на сведоците на одбраната, вклучително и сведоците А. М. и Ш. И. кои ги менуваат своите искази, при што судот дал доволно аргументирани причини за својата одлука, а кои во целост ги прифаќа и овој суд.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Квп2.бр.153/19 од 30.06.2020 година.



„Не се исполнети елементите на кривично дело Учество во тепачка од чл. 132 ст. 1 од КЗ, доколку обвинетите не презеле ниту едно дејствие кое може да се оквалификува како учество во тепачка кое претставува физичко пресметување на најмалку две спротивставени страни, а дејствијата како буткање со раце не може да се квалификуваат во насока на активно учество на обвинетите во физичка пресметка, доколку незначителноста на нивниот интензитет како и фактот што таквите дејствија не се надоврзуваат на акти на употреба на физичка сила како би можело дејствијата меѓусебно туркање, односно буткање да прераснат во активно физичко пресметување помеѓу двете спротивставени страни, односно доколку постои само едностран физички напад од обвинетите без активна одбрана од другата страна.“

Одлука на Апелационен суд Скопје КЖ-825/18 од 21.03.2019 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о



Жалбите се основани.

Врз основа на доказите судот утврдил дека откако повеќе лица почнале да чукаат и удираат врз возилото, викајќи им да возат побрзо, обвинетиот Т. Т. излегол од возилото да ги праша зошто удираат по истото, при што неколку од присутните лица, меѓу кои биле прво, второ и третообвинетите заедно со сега-осудените, М.Т. викан „М.“, Е. Г. и М. Е. почнале да го удираат Т., па тогаш оштетениот и обвинетите Т. В. и Д. Р. излегле од возилото за да му помогнат на нивниот другар, по што настанало меѓусебно буткање за да ги тргнат на страна обвинетите и да си заминат, тогаш осудениот М. физички го нападнал обвинетиот Д. така што го фатил за блузата, го влечел и тегнел, а потоа со тупаница го удрил во пределот на горниот дел на телото, потоа му се придружиле и обвинетите З., Т. и Т., кои исто така го удирале обвинетиот Д. со тупаници и клоци, по што оштетениот се приближил кон Д. за да му помогне и да го извлече настрана, туркајќи ги обвинетите кои го удирале, па тие почнале да го удираат и оштетениот, при што обвинетиот З. го удрил во stomакот и задниот дел на главата - тилот со рака од што му се заматил свеста, а исто така и другите го удирале со тупаници, меѓу кои ги препознал обвинетиот Т. и осудениот М. кои го удирале во пределот на телото и главата, нападот траел кратко време, оштетениот изгубил контрола во движењето од ударите, се бранел со рацете позади главата и бегајќи од ударите паднал во провалија висока околу три метри, при што се здобил со тешка телесна повреда. Опишувајќи го понатамошниот тек на настаните, оштетениот изјавил дека успеал на мобилен телефон да му се јави на Д. Р. и да му каже дека е паднат во провалија, Д. го пронашол, а потоа со возило на итна медицинска помош бил однесен во болница во В. од каде бил упатен во Општата болница во С. каде било утврдено дека се здобил со скршеници на двете потколеници на нозете и на десниот скочен зглоб. Од деталното искажување на оштетениот несомнено произлегуваат фактите дека ниту оштетениот, ниту пак обвинетите Т. В., Т. Т. и Д. Р. некогаш удирале, односно дека именуваните не употребиле физичка сила и не ги нападнале прво, второ и третообвинетите и сега осудените, а воедно произлегува и целта поради која опстојувало краткотрајно туркање, но без примена на акти на физичка агресија, а тоа е потребата да обвинетите обезбедат простор за да може возилото на обвинетиот Т. да помине низ гужвата која што се создала во близина на дискотеката.

Поаѓајќи од погореутврдените факти на случајот и воедно анализирајќи ги изведените вербални и материјални докази поединечно и во меѓусебна корелација, советот на овој суд констатира дека утврдените факти на случајот изложени во претходните пасуси на одлуката не даваат доволна доказна основа за сигурен заклучок дека обвинетите и сега осудените меѓусебно физички се пресметувале и учествувале во тепачка која во кривично-правна смисла би претставувала услов за исполување на битието на истоименото кривично дело од член 132 став 1 од КЗ.



Имено, кривичното дело Учество во тепачка од член 132 став 1 од Кривичниот законик го врши тој што учествува во тепачка во која некој е лишен од живот или на друг му е нанесена тешка телесна повреда. Според сфаќањето изразено во стручната литератури и судската пракса, под поимот тепачка се подразбира физичко пресметување помеѓу повеќе лица со меѓусебно удирање на учесниците во тепачката со раце, нозе или други делови од телото, а често и со употреба на оружје, опасно орудие или други предмети, при што редовно ваквата физичка пресметка подразбира постоење на најмалку две, а по исклучок и повеќе спротивставени страни кои се наоѓаат во улога на меѓусебни напаѓачи, при што понекогаш едната страна напаѓа, а другата само се брани. Притоа, а имајќи ја предвид правната природа на предметното кривично дело и неговите конститутивни елементи, недвосмислено произлегува дека тепачката ќе претставува кривично дело само доколку како последица на меѓусебната физичка пресметка настапила тешка телесна повреда или смрт кај едно или повеќе лица, што значи дека лишувањето од живот или тешката телесна повреда барем на едно лице се јавува како објективен услов на инкриминација односно услов од кој зависи дали една меѓусебна физичка пресметка на повеќе лица поради својата општествена опасност ќе поприми карактер на кривично дело или пак ќе претставува прекршок. Притоа, треба да се потенцира дека учесник во тепачката односно извршител на ова кривично дело е секој оној кој што учествувал во тепачката независно од обликот на неговото учество-извршител или соучесник, освен лицето кое во таа тепачка се здобило со тешка телесна повреда, под услов никој друг да не е лишен од живот или тешко телесно повреден. Од аспект на значењето на поимот тепачка во кривично-правна смисла, негова инкриминација како кривично дело и по прашањето за кривичната одговорност на учесниците во тепачката, во теоријата на кривичното право соодветно адаптирана и во домашното законодавство, постојат две концепции:

Во конкретниот случај, а имајќи го предвид описот на кривично-правниот настан понуден од овластениот тужител со прецизираниот обвинителен предлог, утврдените факти на случајот изложени во образложението на пресудата и дадените причини за решителните факти од влијание за привилна примена на материјалното право, а согласно погореданото теоретско образложение и прифатената концепција на загрозување, произлегува дека обвинетите Т. В., Т. Т. и Д. Р. не презеле ниту едно дејствие кое може да се оквалификува како учество во тепачка која претставува физичко пресметување на најмалку две спротивставени страни, бидејќи во случајот постои само едностран физички напад од прво, второ и третообвинетите и осудените без активна одбрана од другата страна, поради што останува недокажано да ги презеле дејствијата на начин како е опишано во прецизираниот обвинителен предлог.

Советот на овој овој изразува став дека дејствијата опишани во изреката како „буткање со рацете“, не може да се квалификуваат во насока на активно учество на обвинетите во физичка пресметка, а со оглед на незначителноста на нивниот интензитет и фактот што на таквите дејствија не



се надоврзуваат акти на употреба на физичка сила како би можело дејствијата на меѓусебно туркање, односно буткање да прераснат во активно физичко пресметување помеѓу, условно кажано, двете спротивставени групи.

Врз основа на резултатите од спроведената доказна постапка и во целината на утврдените факти на случајот, советот на овој суд најде дека не е докажано вон разумно сомневање дека обвинетите презеле дејствија кои може да се оквалификуваат како учество во тепачка и кои претставуваат законско обележје на кривичното дело што им се става на товар, па од овие причини, поради недокажаност на суштествените факти понудени во поднесениот и прецизиран обвинителен предлог одлучи обвинетите да ги ослободи од обвинение за предметното кривично дело, согласно член 403 точка 3 од ЗКП.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија ВКЖ2.бр.32/19 од 05.02.2020 година.



2.2. ГРАЃАНСКИ ПРЕДМЕТИ



„Пресудата на ЕСЧП Стрезовски и др. не може да биде основ за повторување на постапките за идентични предмети пред домашните судови во однос на лицата кои не се апликанти во оваа пресуда и немаат поднесено апликација пред ЕСЧП и нивните предмети не биле предмет на оценка на ЕСЧП.,,

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ-542/18 од 26.11.2020 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Предлогот за повторување на постапката пред второстепениот суд е недозволен.

Имено во конкретниот случај тужениот со предлогот за повторување бара повторување на второстепената постапка согласно чл.400 од ЗПП в.в со чл.398 ст.3 од ЗПП со оглед дека ЕСЧП постапувајќи по жалби на тужени против пресуди донесени од Основниот суд Скопје 2 Скопје со кои се задолжуваат граѓаните да плаќаат фиксен надоместок на приватен снабдувач со топлинска енергија поради исклученост на нивните станови од системот за затоплување во колективни станбени објекти, со пресуда 14460/16 од 27.02.2020 година одлучил дека со пресудите на Основниот суд Скопје 2 Скопје се овозможува контрола над располагањето со сопственост со која се наметнува товар на жалителите за да се овозможи приватен снабдувач со топлинска енергија да се стекне со неоправдана добивка, па поради тоа ЕСЧП во чл.49 од донесената пресуда образложил дека во предметниот случај се применува заштитна клаузула во овој критериум за допуштеност, дури и за жалителите да не претрпеле значителна штета, доколку почитувањето на човековите права како што се дефинирани во Конвенцијата и Протоколите тоа го бараат. Наведеното било и поради тоа што се поставуваат прашања од општа природа кои се однесуваат и на други лица во иста ситуација како и жалителите. Во врска со наведеното дека има 12000 станови кои се засегнати бидејќи се исклучени од централното греење а чии сопственици биле задолжени да го платат предметниот надоместок за ангажирана моќност, па поради наведените причини пресудата на ЕСЧП се однесува на сите сопственици на станови исклучени од системот на централно греење. Токму на оваа околност тужениот во предлогот навел дека судот е должен и мора да ја примени пресудата на ЕСЧП согласно чл.18 ст. 5 од Законот за судови каде е предвидено дека судството во конкретните



случаи неспорно ги применува конечните и извршни одлуки на ЕСЧП, така да токму оваа законска обврска се наметнува на судството и токму на овој факт се темели поднесениот предлог за повторување на постапката. Поради наведеното врз основа на овие факти тужениот бара повторување на постапката пред второстепениот суд.

Имено, согласно чл.400 став 1 од ЗПП, кога Европскиот суд за човекови права ќе утврди повреда на некое човеково право или на основните слободи предвидени во Европската конвенција за заштита на основните човекови права и слободи и во Дополнителните протоколи на Конвенцијата, кои Република Македонија ги ратификувала, странката може во рок од 30 дена од конечноста на пресудата на Европскиот суд за човекови права да поднесе барање до судот во Република Македонија кој судел во прв степен во постапката во која е донесена одлуката со која е повредено некое од човековите права или основните слободи за измена на одлуката со која тоа право или основна слобода е повредена. Во постапката од став 1 на овој член соодветно се применуваат одредбите за повторување на постапката.

Во повторувањето на постапката судовите се должни да ги почитуваат правните ставови изразени во конечната пресуда на Европскиот суд за човекови права со која е утврдена повреда на основните човекови права и слободи, а произлегува и дека пресудата од Европскиот суд за човекови права може да претставува основ за повторување на постапката пред домашниот суд, доколку со истата е констатирана повреда на човековите права и слободи во постапката пред домашниот суд каде е сторена таквата повреда, односно со постапката чие повторување се бара, што според овој не станува збор во конкретниов случај.

Меѓутоа, според одредбите од ЗПП само странката на која во постапката пред ЕСЧП ќе и биде утврдено дека и било повредено некое човеково право може во рок од 30 дена од конечноста на пресудата да поднесе барање за повторување на постапката до судот во РСМ, кој судел во прв степен. Ваквата пресуда доколку се исполнети законските услови би можела да претставува основ за повторување на правосилно завршени постапки, но само за апликантите кои биле странки пред ЕСЧП, а во случајов не произлегува дека се исполнети условите за повторување на постапката.

Пресудите на ЕСЧП имаат дејство *inter partes* и затоа неможат да бидат основ за повторување на домашни постапки во однос на лица, различни од оние кои не се апликанти на кои се однесува пресудата на ЕСЧП. Тоа јасно произлегува од чл.46 ст.1 од ЕКЧП каде е наведено дека Високите страни договорнички се обврзуваат да се придржуваат кон конечните пресуди на судот во споровите во кои се страни, а чл.400 од ЗПП го рефлектира дејството на пресудите на ЕСЧП *inter partes*, имајќи предвид дека согласно наведената законска одредба кога Европскиот суд за човекови права ќе утврди повреда на некое човеково право или на основните слободи предвидени во Европската конвенција за заштита на основните човекови права и слободи и во Дополнителните протоколи на Конвенцијата, кои Република Македонија ги



ратификувала, странката може во рок од 30 дена од конечноста на пресудата на Европскиот суд за човекови права да поднесе барање до судот во Република Македонија кој судел во прв степен во постапката во која е донесена одлуката со која е повредено некое од човековите права или основните слободи за измена на одлуката со која тоа право или основна слобода е повредена.

Неспорно дека од страна на Европскиот суд за човекови права е донесена Пресудата на Европскиот суд за човекови права, случај Стрезовски и други, против Северна Македонија, Жалби бр.14460/16 од 27.02.2020 година која станала конечна на ден 27.06.2020 година. Меѓутоа видно од цитираната пресуда е дека тужениот не е апликант односно жалител во постапката пред Европскиот суд за човекови права во која е донесена оваа пресуда, односно тужениот не поднел апликација до ЕСЧП во смисла на чл. 34 и чл. 35 од ЕКЧП и не побарал да се утврди дека во предметната постапка е повредено неговото право или основна слобода. Следствено на тоа, тужениот како странка не се стекнал со пресуда во која е утврдено повреда на неговото право или основна слобода во предметната постапка, а ова ако се има предвид дека повторувањето на постапката во смисла на чл.400 од ЗПП се бара со цел да се измени одлуката со која правото или основната слобода се повредени, односно може да се бара само за одлуката со кое е повредено правото.

Пресудата на Европскиот суд за човекови права на која се повикува тужениот и правните ставови и мислења изразени во истата, судот мора да ги земе во предвид и да ги примени во редовните односно тековните постапки на странките кои се наоѓаат во иста или слична состојба како жалителите, но истата не може да биде основ за повторување на постапката окончаната со правосилна и извршна пресуда за странки кои не се апликанти во пресудата на ЕСЧП.



„Нема идентичност на тужбеното барање со барањето со привремената мерка, кога со привремена мерка е одлучено за забрана на превземање дејствија со задолжение за овозможување на пристап на тужителот, а со тужба се бара одлучување за самото право на тужителот со барање тужениот да овозможи остварување на правото кое произлегува од чл.76 ст. 5 од Законот за енергетика.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ-4913/19 од 18.03.2020 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е основана.



Тужителот не можејќи да оствари пристап до своето електрично броило поставено на мерното место што го користи тужениот, тој на ден 13.10.2017 година до Основниот суд Скопје 2 Скопје поднел Предлог за обезбедување на непарично побарување со привремена мерка, па судот постапувајќи по предлогот истиот го усвоил со Решение ВПП2 бр. 337/17 од 15.12.2017 година. Со ова Решение била издадена привремена мерка према тужениот со која му било забрането да превзема било какви дејствија со кои се оневозможува пристап на тужителот до електричното броило и бил задолжен веднаш по приемот на Решението да му дозволи пристап на тужителот до мерното место со број на корисник и место на потрошувачка на ул..... со цел да се изврши промена на постоечкото електрично броило со ново броило. Судот определил привремената мерка да трае до истекот на 15 дена од денот на правосилното завршување на постапката, која тужителот е должен да ја поведе во рок од 15 дена од приемот на Решението заради оправдување на дозволената привремената мерка. Во образложението на ова Решение судот појаснил дека привремената мерка има ограничено временско траење, дека тужителот треба да поднесе соодветна тужба и мерката ќе трае до истекот на 15 дена од денот на правосилното завршување на таа постапка што ќе ја поведе тужителот.

Во конкретниот случај со привремената мерка која што е определена со решение ВПП2.бр.337/17 му се забранува на сега тужениот да презема какви било дејствија со кои ќе се оневозможува пристап на тужителот до предметното електрично броило и бил задолжен во исто време тужениот да му дозволи на сега тужителот да ја прекине испораката на електричната енергија, а тоа да го стори во рок од 15 дена од денот на правосилноста на решението за привремена мерка.

Тужителот со предметната тужба бара да се утврди дека истиот има право на непречен пристап до мерниот уред и опрема поставена во имотот на тужениот, заради превземање на соодветни дејствија кои се неопходни за сигурно безбедно и квалитетно снабдување на потрошувачите со електрична енергија.

Дадените задолженија на тужениот во постапка во која е издадена привремената мерка, не се идентични со тужбеното барање. Со донесената одлука за привремена мерка, не се исцрпува предметот на тужбеното барање. Тужбеното барање е засновано на чл. 76 став 5 од Законот за енергетика, а согласно овие одредби корисникот е должен да му овозможи на овластено лице на операторот на дистрибутивниот систем, право на пристап до секој имот или објект до мерниот уред заради читање на мерни уреди, контрола, надзор, вградување, замена и одржување на опремата на мерното место. Содржината на наведените одредби упатува на тоа дека доколку корисникот постапува спротивно на нив, тужбата на овластениот оператор треба да содржи барање да се задолжи истиот како тужен да овозможи остварување на ова право. Оттаму, основ за поднесување на ваква кондемнаторна тужба се наведената законска одредба, од чија



содржина произлегува дека остварување на правото може да бара субјектот на кого тоа утврдено право му припаѓа.

Имено, со тужбата се бара да се овозможи остварување на законски предвидено право, а со решението за привремена мерка се забранува превземање на дејствија и се дава задолжение за овозможување на пристап на тужителот во смисла на чл. 76 став 5 од Законот за енергетика, и соодветни одредби од чл.127 ст. 1 од Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија согласно кои тужителот како оператор на дистрибутивен систем врши набавка, вградување, замена на мерната опрема во согласност со Законот за енергетика со техничките прописи и со одредбите од Мрежните правила.

Имајќи го во предвид наведеното, со привремената мерка задолжението на тужениот било само да овозможи да дозволи прекин на испорачаната топлинска енергија а поставеното тужбено барање е да се утврди право поради превземање на соодветни дејствија во согласност со чл.76 ст.5 од Законот за енергетика.

Ваквиот став е прифатен со Пресудата на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев2.бр.301/2020 од 22.12.2020 година.



„Застарено е тужбеното барањето за надомест на штета причинета при неосновано и неоправдано издржување на мерка притвор при донесување на правосилно решение со кое истрагата била запрена, доколку постапката за надомест на штета не е поведена во рок од три години од приемот на правосилното решение со кое постапката за истрага била запрена. Како посебен услов потребно е прво да се поднесе барање за надомест на штета до Министерството за правда кое во рок од три месеци потребно е да донесе одлука, па доколку министерството во рок од три месеци не донесе одлука, само во тој случај се исполнети условите за продолжување на рокот на застареност за три месеци кој до тој момент бил во застој.,,

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ-4336/18 од 09.10.2019 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е неоснована.

Тужителот, врз основа на решение за спроведување истрага донесено од истражен судија при Основен суд Прилеп, издржувал мерка притвор во Затвор во Прилеп, во период сметано од 19.06.2013 година заклучно до



26.06.2013 година, кога мерката притвор била укината со правосилно решение. Против сега тужителот, како обвинет, за продолжено кривично дело - Злоупотреба на службена положба и овластување по чл.353 ст.4 в.в. со ст.1 и 3 в.в. со чл.45 од Кривичниот законик, отпочната со решение за спроведување на истрага Ки.бр.76/13 од 19.06.2013 година на истражниот судија при Основен суд Прилеп, покренатата истрага била запрена со решение Ки.бр.76/13 од 04.03.2014 година на истражен судија при Основен суд Прилеп. Предметното решение за запирање на истрагата било уредно доставено до ОЈО Прилеп и до обвинетиот сега тужителот како странки во кривичната постапка како и до бранителот на обвинетиот, сега тужителот. Решението Ки.бр.76/13 од 04.03.2014 година на истражен судија при Основен суд Прилеп, било уредно доставено до обвинетиот, сега тужителот како и до неговиот бранител на ден 05.03.2014 година при што истите изрично се откажале од правото на жалба против решението. Истото решение било доставено до ОЈО Прилеп на ден 07.03.2014 година. Против наведеното решение била дозволена жалба во рок од три дена по приемот на истото, а од страна на странките во кривичната постапка не била изјавена жалба против решението. Во оваа насока судот оценил дека решението со кое истрагата против обвинетиот, сега тужителот била запрена станало правосилно на ден 11.03.2014 година.

Од наведеното јасно произлегува дека тужбеното барање на тужителот е застарено, од причина што во конкретниот случај решението за запирање на истрагата Ки.бр.76/13 од 04.03.2014 година на истражен судија при Основен суд Прилеп станало правосилно на ден 11.03.2014 година, кога повеќе и не постоела законска можност истото да биде побивано со изјавена жалба, поради што предметот бил архивиран од страна на судот.

Воедно правилно судот ценел дека согласно чл.550 од ЗКП процесната претпоставка за да може тужителот да ја поднесе предметната тужба за надомест на штета е прво да поднесе барање за надомест на штета до Министерството за правда, па доколку од страна на Министерството за правда во рок од три месеци не биде донесена одлука по поднесеното барање, во тој случај се исполнети условите за продолжување на течење на рокот на застареност кој до тој момент бил во застој односно се исполнети условите за поднесување на тужба пред суд.

Тужителот неспорно се обратил со вонсудско барање за надомест на штета до Министерството за правда од каде што добил одговор дека неговото барање не било прифатено, со што истиот се стекнал со право да ја поднесе предметната тужба, па во оваа смисла дека додека течела постапката за надомест на штета пред Министерството за правда, не течел рокот за застареност за поднесување на тужбата. Меѓутоа ако се има предвид дека решението за запирање Ки.бр.76/13 од 04.03.2014 година на истражен судија при Основен суд Прилеп станало правосилно на ден 11.03.2014 година и ако се има предвид рокот од три месеци предвиден за течење на постапката пред Министерството за правда, тужителот имал право да ја поднесе тужбата најдоцна до ден 11.06.2017 година, а во овој рок бил



засметан и рокот од три месеци, во кој Министерството за правда, е должно да донесе одлука по поднесеното барање за надомест на штета.

Имајќи предвид дека тужителот ја поднел тужбата на ден 17.07.2017 година, односно по истекот на законскиот рок за нејзино поднесување тужбеното барање на тужителот е застарено, со оглед да решението за запирање Ки.бр.76/13 од 04.03.2014 година станало правосилно, со што сега тужителот знаел и можел да знае дека во дејствијата за кои била поведена кривична постапка не биле содржани елементи на кривичното дело кое му се ставало на товар како и за неговото право да поднесе тужба за надомест на штета и рокот во кој ова право може да го остварува во смисла на член 550 од ЗКП.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев2.бр.11/2020 од 22.10.2020 година.



„Секое Здружение основано во Република Северна Македонија кое е основано во согласност со Законот за здруженија на граѓани и фондации стекнуваат својство на правно лице со денот на уписот во регистраот на здруженијата на граѓани и фондации без оглед дали е основано од домашни лица или странци кои имаат постојан престој или привремено престојуваат подолго од една година на територијата на РСМ и со самото тоа се стекнуваат со страначка способност во парнична постапка.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ-2071/18 од 30.11.2018 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата се неоснована.

Тужителот е основано на 15.12.2003 година, како здружение, регистриран согласно позитивните законски прописи на Република Македонија. Согласно чл.1 од Статутот на тужителот како здружение, Подружница на К. Н. О. за развој Н. В. во Р. Македонија К.П. и е Здружение на граѓани формирано со слободно здружување на граѓаните, заради остварување и усовршување на своите интереси заради вршење на дејности и активности. Во чл.10 од Статутот е утврден називот на здружението, а тоа е „Подружница на К. Н. О. за развој Н. В. во Р. Македонија К.П. Согласно чл.12 од Статутот здружението е правно лице.

Имено, во конкретниот случај тужителот Подружница на К. Н. О. за развој Н. В. во Р. Македонија К.П во Р. Македонија К. П. е основан во Р. М. и од тековната состојба од Централен регистар произлегува дека тужителот е



Здружение основано во Р..М. согласно Законот за здруженија на граѓани и фондации.

Согласно чл.6 од Законот за здруженија и граѓани и фондации (Сл.весник бр.31/98) Здруженијата на граѓани и фондацииите се правни лица.Здруженијата на граѓани и фондацииите, како и нивните сојузи и други облици на здружување или поврзувана, стекнуваат својство на правно лице со денот на уписот во регистарот на здруженијата на граѓани и фондацииите (во натамошниот текст: регистар).Здруженијата на граѓани и фондацииите не можат да се трансформираат во други видови на правни лица.

Согласно чл.66 од истиот закон, странците кои имаат постојан престој или привремено престојуваат подолго од една година на територијата на Р..М., можат да основаат здруженија на странци под услови утврдени со овој закон.

Согласно чл.71 од истиот закон, барањето за упис во регистарот на странска организација со седиште на територијата на Р. М., потребно е да ги содржи сите податоци и документи пропишани во членот 44 на овој закон.

Со барањето за упис во регистарот на странската организација треба да достави податоци од регистарот во земјата каде што е регистрирана.

Ако на територијата на Р..М. се формира подружница на странска организација, со бараното за упис во регистарот треба да се приложи и извод од основниот акт (правилата) од кој се гледа дека странската организација има статус на правно лице и да се наведе седиштето на таа подружница.

Одредбите од овој закон соодветно се применуваат и на странските организации.

Оттука јасно произлегува дека тужителот не е подружница туку е здружение регистрирано согласно позитивните законски прописи на РМ и како здружение постои, а само називот на здружението Подружница на К. Н. О. за развој Н. В. во Р. Македонија К.П. Со оглед на тоа тужителот може да биде странка во постапката, бидејќи странка во постапката можат да бидат правни и физички лица, а во случајов тужителот се јавува како правно лице, кое е застапувано од овластено лице согласно чл.6 од Актот за основање на истиот. Странкарска способност е различна од стварната легитимација на странките која за тужителот се нарекува активна легитимација а за тужениот пасивна легитимација. Оваа легитимација одговара на прашањето дали определено барање му припаѓа на определено лице, односно дали определено барање може да се стави против определено лице. Со оглед да во конкретниот случај станува збор за правно лице регистрирано во согласност со Законот за здруженија на граѓани и фондации каде во одредбите на чл.14 до 51 е регулирано основањето и регистрација на здружение на граѓани и фондации, а во одредбите од чл.66 до 71 од истиот



закон, било регулирано формирањето и регистрацијата на здруженијата на странци, странски и меѓународни организации. Дека тужителот е посебно правно лице произлегува и од Статутот на здружението - тужителот, кој статут е донесен врз основа на Законот за здруженија на граѓани и фондации на РМ и во чл.10 од статутот е наведен називот на здружението, а тоа е Подружница на К. Н. О. за развој Н. В. во Р. Македонија К.П. Согласно чл.12 од Статутот на тужителот, здружението е правно лице, има свој печат.

Ваквиот став е прифатен со Решение на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев2.бр.194/2019 од 26.11.2020 година.



„Сопственост на недвижен имот со градење на туѓо земјиште со или без согласност на сопственикот на земјиштето, неможе да се стекне врз основа на градба иако се вложени средства за изградба на недвижноста, доколку е изградена без одобрение за градба и согласно градежните прписи. “

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ-2071/18 од 30.11.2018 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата се неоснована.

Во фактичката состојба е утврдено дека тужителот склучил Договор за проектна соработка на 07.06.2003 година со Здружението на производители на компир. Со тој договор за проектна соработка се регулирани меѓусебните односи на тужителот со Здружението на производители на компир кој всушност е вмешувач на страна на тужителот во конкретниот спор. Од друга страна Здружението на производители на компир има склучено Договор за закуп со сега третотужениот и предмет на тој договор за закуп е недвижен имот сопственост на третотужениот. Со тој договор за закуп се регулирани правата и обврските помеѓу закуподавецот и закупецот. Во чл.5 и 6 од Договорот за закуп е предвидено дека закуподавецот му го предава на закупецот недвижениот имот на користење под закуп, а недвижниот имот може да биде користен исклучиво од закупецот и закупецот не смее недвижниот имот да го издаде на друго правно или физичко лице под закуп. Од Договорот за закуп произлегува дека тужените не биле во договорен однос со тужителот, а со истиот договор не било регулирано прашањето за сопственоста на предметното земјиште. Тужителот не го регулирал прашањето за сопственоста ниту со Договорот за деловна соработка што го има склучено со Здружението на производители на компир. Притоа со средства на тужителот во периодот од јули 2002 до 2005 година на имотот која гласи на прво и второтужените биле изградени



недвижности од страна на тужителот на имотот на сега прво и второтужените. При таква состојба кога не регулирано прашањето за сопственоста не може тужителот да бара сопственост и на земјиштето во конкретната правна работа, спрема тужените.

Тужителот бара утврдување право на сопственост на објектот по основ на градба, како и на земјиштето под објектот и земјиште кое е неопходно потребно за функционалност на зградите во смисла на чл.116 и чл.117 од ЗСДСП.

Согласно наведените законски одредби истите го регулираат градењето на објектите на туѓо земјиште ако градењето е извршено согласно градежните прописи, односно објектот е изграден врз основа на градежна дозвола, урбанистички план и останатите градежни документи. Од списите на предметот произлегува дека тужителот не доставил докази дека објектот кој што го градел на земјиштеземено под закуп а кое што е сопственост на тужените го изградил согласно градежните прописи, со оглед да како доказ не се доставени ниту градежна дозвола, ниту дали по урбанистички план е предвидена градба и дали воопшто има урбанистички план, како и останати градежни документи. Во списите тужителот приложил само проект, а не доставил докази во смисла на чл.116 и 117 од ЗСДСП за да се види дали градбата е согласно градежните прописи за да може воопшто да се применат овие законски одредби. Притоа тужителот знаел дека гради на туѓо земјиште, спротивно на предвиденото со чл. 117 од ЗСДСП, дотолку повеќе што, предмет на договорот за закуп што бил склучен помеѓу третотужениот како закуподавач и Здружението на производители на компир како закупец.

Имајќи го во предвид наведеното произлегува дека тужбеното барање на тужителот е неосновано и не се исполнети условите за утврдување право на сопственост по основ на градба на туѓо земјиште во смисла на чл.116 и чл.117 од ЗСДСП, односно дека неможе да се стекне со сопственост на недвижноста врз основа на градба иако се вложени средства за изградба на недвижноста, доколку е изградена без одобрение за градба и согласно градежните прописи.

Ваквиот став е прифатен со Решение на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев2.бр.194/2019 од 26.11.2019 година.



„Во случај кога тужениот е огласен за виновен со правосилна осудителна кривична пресуда, а оштетениот предјавил оштетно побарување во кривичната постапка и е упатен на спор да го остварува своето оштетно правно побарување, рокот на застареност на тужбеното барање се смета согласно со чл.366 од ЗОО кога ќе измине времето определено за застареност на кривичното гонење, имајќи во предвид дека



со предјавување на оштетното побарување во кривична постапка настапил и прекин на рокот на застареност за надомест на штета.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ГЖ-2398/21 од 27.08.2021 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата се неоснована.

Во фактичката состојба е утврдено дека во конкретниот случај тужителот бара надомест на штета предизвикана од кривично дело, а судот од изведените докази судот утврдил дека тужителот е оштетено лице на кое му е нанесена штета, а тужените се штетници кои со противправните дејствија што ги презеле врз тужителот критичниот ден 19.01.2018 година, со вина му ја предизвикале штета на тужителот што се утврдува од пресудата К.бр.199/19 од 21.01.2019 година на Основен суд Велес правосилна на 04.02.2020 година со која прво и второтужениот како обвинети биле огласени за виновни за кривично дело Насилство од чл.386 ст.3 в.в. ст.1 од Критичниот законик и им била утврдена казна затвор во траење од 6 (шест) месеци условно за време од 2 (две) години и решението КМ 14/19 од 05.04.2019 година на Основен суд Велес правосилно на 07.06.2020 година со кое на третотужениот му била изречена воспитна мерка Укор со која му се му кажува на штетноста од неговата постапка и се предупредува дека во случај на нејзино повторување спрема него може да биде изречена и друга санкција. Тужителот во кривичната постапка предјавил оштетно побарување и со пресудата К.бр.199/19 од 21.10.2019 година и решението КМ 14/19 од 05.04.2019 година за остварување на своето имотно правно побарување бил упатен на спор.

Во оваа смисла со оглед дека согласно чл.11 ст.3 од ЗПП, во парничната постапка судот во однос на постоењето на кривичното дело и кривичната одговорност на сторителот е врзан за правосилната пресуда на кривичниот суд со која обвинетиот се огласува за виновен, судот во граници на дејствијата на тужените опфатени во изреката на цитираните кривични правосилни пресуда и решение утврдил дека со извршување на кривичното дело Насилство од чл.386 ст.3 в.в. ст.1 од Кривичниот законик на страна на тужените постои вина за настанување на штета на тужителот предизвикана со телесна повреда изразена во површински рани и кожата на левата ушна школка.

Надомест на штета од кривично дело како имотно правно барање може да се остварува и во кривичната постапка во согласност со чл.110 од Законот за кривичната постапка, се додека не настапи застареност на кривичното гонење, или пак оштетениот да биде упатен на граѓански спор, како во овој случај. Оттука, без оглед во која постапка ќе се остварува правото на надомест на штета од кривично дело, рокот на застареност



секогаш се поврзува со времето определено за застареност на кривичното гонење за конкретното кривично дело со кое е предизвикана штета.

Според наоѓање на овој суд правилно судот сметал дека во конкретниот случај релативна застареност на кривичното гонење настапува во рок од пет години од извршувањето на кривичното дело, па оттука со оглед дека во конкретниот случај настанот се случил на 19.01.2018 година, а тужбата е поднесена на 11.03.2021 година, предметното барање за надомест на штета не е застарено, односно тужбата е поднесена во законски определениот рок по член 366 ст.1 од ЗОО.

Наведеното и дотолку повеќе што тужителот во кривичната постапка предјавил оштетно побарување за кое бил упатен на спор со пресуда К.бр.199/19 од 21.10.2019 година и решението КМ 14/19 од 05.04.2019 година, поради што дошло до прекин и на рокот на застареност на барањето за надомест на штета на тужителот согласно член 366 став 2 од Законот за облигациони односи, односно во случајот има прекин на застареноста со оглед да во кривичната постапка тужените се огласени за виновни, односно имајќи во предвид да кривичната постапка завршила со пресуда со која тужените се огласени за виновни, која пресуда станала правосилна, а по правосилноста на кривичната постапка започнува да тече нов рок за застареност, односно рокот од 3 години предвиден за надомест на штета почнува одново да тече, бидејќи со кривичната постапка во која тужениот предјавил оштетно побарување настанал прекин на рокот за застареност, па со завршување на истата рокот почнува одново да тече.

Во конкретниот случај, бидејќи тужителот не повел парнична постапка во рок од три месеци од приемот на правосилните кривични пресуда и решение со кои се огласени за виновни тужените, кој факт не го оспорил и тужителот, рокот на застареност на побарувањето за надомест на штета во смисла на цитираните одредби од член 366 од наведениот закон, се врзува со рокот на застареност на кривичното гонење. Според член 108 став 1 од Кривичниот законик, застарувањето на кривичното гонење почнува од денот од кога е сторено кривичното дело, од кое произлегува барањето за надомест на штета. Оттука, како што е погоре наведено со оглед дека во конкретниот случај кривичното дело тужените го сториле 19.01.2018 година, а постапката за надомест на штета е поведена со тужба на 11.03.2021 година, произлегува дека не настапила застареност на побарувањето на тужителот за надомест на штета, бидејќи апсолутниот рок за застареност за кривичното гонење за кривичното дело за кое се огласени за виновни тужените, е подолг од општиот рок за застареност на надоместот на штета предвиден со член 365 од Законот за облигациони односи, односно изнесува 5 години во смисла на член 107 став 1 точка 4 а во врска со член 108 став 6 од Кривичниот законик застареност на кривичното гонење настапува во секој случај кога ќе помине два пати онолку време колку што според законот се бара за застареност на кривичното гонење.



Во случај кога тужениот е огласен за виновен со правосилна осудителна кривична пресуда, а оштетениот предјавил оштетно побарување во кривичната постапка и е упатен на спор да го остварува своето оштетно правно побарување, рокот на застареност на тужбеното барање се смета согласно со чл.366 од ЗОО кога ќе измине времето определено за застареност на кривичното гонење, имајќи во предвид дека со предјавување на оштетното побарување во кривична постапка настапил и прекин на рокот на застареност за надомест на штета.



2.3. ТРГОВСКИ СПОРОВИ



„Стечајниот управник во стечајната постапка е должен да превема мерки за заплата на побарувањата на должникот и да врши впаричување на предмети и права, но нема право да продава парични побарувања на должникот, со оглед да паричното побарување на должникот не претставува право во смисла на чл.98 од Законот за стечај.“

Одлука на Апелационен суд Скопје ТСЖ-1315/20 од 03.12.2020 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е неоснована.

Основниот граѓански суд со обжаленото решение ја укинал одлуката донесена на Собранието на доверители одржано на 02.09.2020 година на кое се констатира дека Собранието на доверители ја прифатило понудата дадена на електронската продажба преку системот на Е аукција на ЦР на РСМ на ден 20.12.2019 година за продажба на имот сопственост на стечајниот должник, а објавен во дневниот печатен медиум Н. М. на ден 31.07.2020 година на понудувачот за купување на имот пакет бр.1 парично побарување што го има стечајниот должник од должниковиот должник - во стечај, на износ од 145.337.417,00 денари со камата од 20.06.2018 година до конечна исплата согласно решение СТ.бр.24/18 од 26.09.2018 година на Основниот граѓански суд Скопје, за понудена цена од 41.600.000,00 денари, што претставува 28,61% од проценетата вредност на имотот којашто изнесува 145.337.417,00 денари и го задолжл понудувачот да изврши плаќање на понудената купопродажна цена во рок од 8 дена по приемот на решението.

Во конкретниот случај, предмет на продажба било паричното побарување што го има стечајниот должник од должниковиот должник - во стечај, на износ од 145.337.417,00 денари со камата од 20.06.2018 година до конечна исплата, кое неспорно е утврдено како побарување во стечајната постапка над должникот во стечај на стечајниот должник. Стечајниот управник при пристапување на продажба на конкретното побарување нема проценка на истото, ниту пак анализа колку тоа побарување може да се наплати во отворената стечајна постапка над должниковиот должник - во стечај.

Согласно чл.98 од Закон за стечај, е регулиран начинот и постапката за претворање во пари на имотот во стечајната маса. Со Одлуката донесена



на Собранието на доверители на 02.09.2020 година е продавано парично побарување кое стечајниот должник како доверител го има кон неговиот должник, а кое побарување е во износ од 145.337.417,00 денари со камата од 20.06.2018 година до конечна исплата, утврдено со решение СТ-24/18 од 26.09.2018 година над должниковиот должник - во стечај.

Одлуката донесена на Собранието на доверители на ден 02.09.2020 година не е во согласност на одредбата од чл.98 од Закон за стечај. Со наведената одредба е јасно регулирано на кој начин се врши впаричување на имотот на стечајниот должник, односно дека продажба на имот и права се врши со јавен оглас за прибирање на понуди, со јавно наддавање или со непосредна спогодба (чл.98 ст.1 од ЗС), а продажба на акции и удели се врши преку берза согласно со закон и правилата на берзата, уделите - дел од стечајната маса се продаваат согласно ЗТД (чл.98 ст.2 од ЗС). Во конкретниот случај се работи за продажба на парично побарување, а во цитираната законска одредба, воопшто не е определен начинот и постапката за продажба на утврдени парични побарувања кои стечајниот должник ги има кон некого. Ова побарување доколку остане ненаплатено до заклучување на стечајната постапка над стечајниот должник - во стечај, стечајниот управник им го распределува сразмерно на сите доверители со план за делба, па потоа истите може слободно да располагаат со него и да го оттуѓуваат, односно продаваат согласно одредбите од чл.105 од Закон за стечај, во кој е наведено дека побарувањата можат да се продаваат и да се купуваат според условите определени во Закон за облигациони односи и во овој закон.

Согласно чл.34 ст.1 т.8 од Законот за стечај, е предвидено дека стечајниот управник е должен особено да превземе мерки за наплата на побарувањата на должникот и да ги впаричи со внимание на добар трговец предметите и правата што влегуваат во стечајната маса. Од ова одредба јасно произлегуваат обврските на стечајниот управник, а тоа е наплата на побарувања на должникот. Впаричувањето предвидено во овој член се однесува на предмети и права, а паричното побарување не претставува право. Законот за стечај не предвидува ограничување на можноста за продажба на парично побарување, но таквата продажба е единствено можна согласно чл.105 од Закон за стечај, кој упатува на одредбите на Законот за облигационите односи за продажба.

Одлуката на Собрание на доверители од 02.09.2020 година е донесена спротивно на чл.98 од ЗС и истата е во спротивност на интересите на доверителите и единствениот содружник, бидејќи паричното побарување предмет на продажба е утврдено побарување кое стечајниот должник како доверител го има кон неговиот должник. Дотолку повеќе што Законот за стечај содржи јасни одредби за начинот и постапката на впаричување на имот и права на стечајниот должник, меѓутоа не содржи одредби за начинот и постапката за продажба на парично побарување, надвор од одредбите од Законот за облигациони односи.



„Апсолутно е стварно ненадлежен да постапува Основен граѓански суд Скопје по тужба за утврдување на застареност на побарување - даночен долг утврден со Решение за утврдување на данок на добивка и Решение за утврдување на данок на додадена вредност, со оглед да споровите кои потекнуваат од наплата на даноци и даночни долгови не спаѓаат во судска надлежноста“.

Одлука на Апелационен суд Скопје ТСЖ.бр.1642/19 од 03.12.2020 година.

О д о б р а з л о ж е н и е т о

Жалбата е основана.

Имено, првостепениот суд со обжалената пресуда го уважил тужбеното барање на тужителот, па утврдил престанок на даночниот долг на тужителот спрема тужениот врз основ на Решение за утврдување на данок на добивка заради неправилно пресметување, Решение за утврдување на данок на добивка заради неправилно пресметување и Решение за утврдување на ДДВ заради неправилно пресметување и неточно евидентирање.

По однос на судската надлежност да се постапува по предметната тужба, првостепениот суд прифатил дека тужителот има правен интерес во оваа граѓанска постапка да докаже дека таа блокада повеќе нема основ во законите поради тоа што настапила застареност на правото тужениот да бара наплата на решенијата, па првостепениот суд и во повторената постапка оценил дека е надлежен да постапува по утврдителната тужба на тужителот која е потполно во согласност со чл.177 од ЗПП. При тоа првостепениот суд ги имал во предвид одредбите од Законот за даночна постапка (ЗДП) и неговите измени особено оние од 2008 година со кои се регулира престанокот на даночниот долг и неговата застареност, и утврдил дека од одредбите од чл.23, чл.110, чл.122-а и чл.157 од ЗДП било очигледно дека законодавецот пропишал временско траење на правата и обврските, роковите во кои се засметува застарувањето, прекините на истото, апсолутната застареност на побарувањата од неплатени даночни обврски на даночните обврзници како и можноста да се изврши траен отпис на застареното побарување, но никаде не е пропишана постапка за вршење на тој отпис. Прифаќа дека согласно погоре наведени одредби а особено од чл.157 од ЗДП дека не произлегувало да е пропишана посебна постапка за отпис на застарен даночен долг, ниту таква била содржана во посочениот чл.23 од овој Закон, ниту пак тоа било сторено со која и да е друга одредба од ЗДП.



Согласно одредбата од чл.15 ст.1 од ЗПП, судот во текот на целата постапка по службена должност внимава дали решавањето на спорот спаѓа во судска надлежност и дали решавањето на спорот спаѓа во надлежност на суд во Република Македонија. Согласно ст.2 од истиот член, кога судот во текот на постапката ќе утврди дека за решавање на спорот не е надлежен суд туку некој друг домашен орган, ќе се огласи за ненадлежен, ќе ги укине спроведените дејствија во постапката и ќе ја отфрли тужбата.

Не е спорно дека во одредбата од чл.157 ст.3 од Законот за даночна постапка (Сл. весник на РМ бр.13/06 и 88/08), е предвидено само дека, по истекот на рокот за застареност на утврдување и наплата на данок и на споредни даночни давачки утврден во членовите 110 и 122-а од овој закон од десет години, може да се изврши траен отпис. Исто така, не е спорно дека ниту во овој член, а ниту во било кој друг член од Законот за даночна постапка не е предвидено поточно како се поведува постапката за траен отпис на даночниот долг.

Меѓутоа, одредбата од чл.3 ст.4 од истиот закон, предвидува дека за сите прашања што не се уредени со овој закон, се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка.

Согласно одредбата од чл.61 ст.1 од Законот за општата управна постапка (Сл. весник на РМ бр.38/05 и бр.110/08), под поднесоци се подразбираат барања, обрасци кои се користат за автоматска обработка на податоци, предлози, пријави, молби, жалби, приговори и други соопштенија со кои странките се обраќаат до органот. Согласно ст.2 од истиот член, поднесоците по правило се предаваат непосредно или се испраќаат по пошта писмено или усно се соопштуваат на записник, а можат, ако поинаку не е пропишано, да се поднесуваат во електронска форма и по телефакс. Кратки и итни соопштенија можат да се даваат и телефонски, ако според природата на работата тоа е можно.

Согласно одредбата од чл.126 од Законот за општата управна постапка (Сл. весник на РМ бр.38/05 и бр.110/08), управната постапка ја поведува надлежниот орган по службена должност или по повод барање од странката.

Согласно одредбата од чл.176 ст.1 од Законот за даночна постапка (Сл.весник на РМ бр.13/06 и бр.154/15), против даночен управен акт даночниот обврзник може да поведе управен спор пред надлежниот суд. Согласно ст.3 од истиот член, управен спор може да се поведе и кога Управата за јавни приходи по барање на даночниот обврзник не донела даночен управен акт во рокот утврден со законите од областа на даноците и другите јавни приходи како и на споредните даночни давачки кои ги управува Управата за јавни приходи.

Како се работи за спор во кој се бара да се утврди престанок на обврската за плаќање на даночен долг, односно се работи за воспоставен даночен однос помеѓу тужителот и тужениот, а не за облигационо правен



однос, тужителот доколку сметал дека наплатата на даночниот долг застарела и дека нема основ за наплаќање на утврдениот даночен долг од страна на тужениот, требал да се обрати до тужениот со барање за траен отпис на долгот во смисла на погорецитираните одредби од Законот за општа управна постапка, по што тужениот одлучувајќи по таквото решение би донел свое решение, против кое решение доколку тужителот би бил незадоволен би можел во смисла на одредбата од чл.176 ст.1 и 3 од Законот за даночна постапка (Сл.весник на РМ бр.13/06 и бр.154/15), да поведе управен спор пред Управниот суд на Република Северна Македонија, ако се има во предвид и дека наплатата на даноците е регулирана со даночните прописи и се врши во управна постапка, како и ако се има во предвид дека во смисла на одредбата од чл.15 ст.1 од ЗПП, по оценка на Апелациониот суд Скопје, Основниот суд Скопје II Скопје (сега Основен граѓански суд Скопје) е апсолутно стварно ненадлежен да постапува по тужбата на тужителот, од причина што, споровите во врска со наплатата на даноците и даночните долгови не спаѓаат во судска надлежност.



„Оснивач кој е управител и ликвидатор на ДООЕЛ, доколку со намера го осуетил побарувањето на тужителот како доверител за побарување за кое се води ревизиска постапка, со ликвидирање на друштвото чиј е единствен содружник, одговара за причинетата штета со извршената ликвидација на друштвото во утврдениот обем на тужителот со свој имот и по завршување на ликвидацијата на друштвото во смисла на чл. 28 од ЗТД“.

Одлука на Апелационен суд Скопје ТСЖ- 775/19 од 06.05.2019» година.

Од образложението

Жалбата е основана.

Апелациониот суд Скопје со пресуда ја преиначил пресудата на Основниот суд Скопје 2 Скопје пришто ја задолжил второтужената како основач, управител и ликвидатор на првотужениот да му плати на тужителот на име надомест на штета износ од 21.263.107,00 денари со законска казнена камата.

Во конкретниот случај, тужителот кој бил тужен во постапката поведена по тужба на сега тужителот за надомест на штета, изјавил ревизија против пресудата на Апелациониот суд Скопје ТСЖ-2716/15 од 14.10.2016 година, која со решение на Врховниот суд на Република Македонија Рев 1 бр. 10/2017 од 16.05.2018 година била усвоена, а пресудата на Апелациониот суд Скопје ТСЖ-2716/15 од 14.10.2016 година и пресудата на Основниот суд Скопје II Скопје ТС-499/14 од 02.04.2015 година биле укинати и предметот е вратен на



првостепениот суд на повторно судење. По спроведеното извршување и наплата на досуденото парично побарување, во текот на постапката по ревизија пред Врховниот суд на Република Македонија, второтужената како основач и управител располагала со паричните средства на сметката на друштвото на начин што ги исплатила долговите на друштвото по разни основи и исплатила дивиденда, по што започнала постапка за ликвидација на ова правно лице, така што на 26.04.2017 година поднела пријава за спроведување на ликвидација до ЦР на РМ, истата била назначена како ликвидатор на друштвото а по спроведена постапка за ликвидација, на 07.08.2017 година друштвото е избришано од Централниот регистар на Република Македонија. Сега тужителот е оневозможен да бара поврат на наплатените парични сретства во извршната постапка врз основа на пресуда, која со одлука на Врховниот суд на Република Македонија е укината, со што и отпаднал правниот основ по кој е извршено плаќањето, а со тоа тужителот претрпел и штета. Ова ако се има во предвид дека второтужената знаела и можела да знае дека Врховниот суд на Република Македонија по повод поднесената ревизија може да донесе одлука со која би отпаднал правниот основ по кој друштвото ги наплатил паричните сретства во извршната постапка, но и покрај тоа потполно свесна за штетните последици кои можат да настанат за сега тужителот, сепак пристапила кон користење и префрлање на наплатените парични сретства на свои сметки и веднаш превзела и дејствија за целосно ликвидирање и бришење на друштвото од правниот промет, по оценка на Апелациониот суд Скопје второтужената е во обврска да му го исплати на тужителот предјавениот износ на име надомест на штета, со камата.

Токму со вака превземените дејствија на второтужената, ликвидација на друштвото се огледа нејзината намера тужителот да не може да ги поврати наплатените парични средства во постапката за извршување, со противизвршување или со тужба за стекнување без основ и на тој начин му причинила штета во утврдениот износ. Ова при неспорен факт дека откако предметот бил вратен на повторно судење согласно решение на Врховен суд на РСМ, тужбата на тужителот во тој спор за надомест на штета била отфрлена со решение поради немање странка во постапката затоа што правниот субјект со превземените дејствија од страна на второтужената во меѓувреме бил избришан од Централниот регистар на Република Македонија.

Оттука исполнети се условите од чл. 28 од ЗТД в.в со чл. 141 од ЗОО, затоа што второтужената како оснивач, управител и ликвидатор на друштвото, ги превзела конкретните штетни дејствија, ликвидирање на друштвото чиј единствен содружник била таа, со намера да го осуети побарувањето на тужителот да бара поврат на исплатениот паричен износ, доколку тој како тужен успее во ревизиската постапка и отпаднал правниот основ по кој била извршена исплатата во постапката за извршување. Со наведените дејствија на тужителот му е причинета материјална штета во утврдениот обем, а тужителот немал на располагање други правни механизми да ги употреби кон друштвото и да го спречи своето оштетување, од причина што во



меѓувреме со превземените дејствија од второтужената бил избришан од Централниот регистар, од каде и произлегува обврската и одговорноста на второтужената да му ја надомести штетата на тужителот во утврдениот обем.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев1.бр.158/19 од 26.01.2021 година.



2.4. СПОРОВИ ОД РАБОТНИ ОДНОСИ



„Работникот е оправдано отсатен од работа во ситуација кога за спорниот период има Решение за користење на годишен одмор во два дела, кое е уредно заверено со потпис и печат на работодавачот, за кое нема одлука дека е отповикано со образложени причини и за тоа работникот да бил уредно известен, односно доставено, поради што не станува збор за неоправдано изостанување од работа три (3) последователни дена во смисла на чл. 82 ст. 1 т. 1 од ЗРО.“

Одлука на Апелационен суд Скопје РОЖ-334/18 од 04.07.2018 година.

О д образложението

Жалбата е основана.

Првостепениот суд правилно утврдил дека тужителот бил вработен кај тужениот на определено време се до 01.02.2017 година на работно место Раководител на проектната единица за имплементација на ИПА и други проекти финансирани од странска помош (Проектен менаџер). Со решение број 04-1295/1 од 18.07.2016 година донесено од в.д Директорот, на тужителот му престанал работниот однос поради неоправдано отсуство од работа 3-три последователни работни дена за спорниот период од 07.07.2016 година до 15.07.2016 година. Против решението тужителот поднел жалба при што била донесена одлука бр. 02-1496 од 30.08.2016 година со која жалбата на тужителот била одбиена, а решението 04-1295/1 од 18.07.2016 година потврдено. Решението било донесено врз основа на член 82 став 1 од ЗРО, чл.36 став2 и чл.41 од Законот за вработените во јавниот сектор и член 17 од Статутот на Агенцијата за вработување на Република Македонија. На ден 30.06.2016 година, преку електронска пошта службениот е-маил на тужениот до Секторот за унапредување и развој на човечки ресурси бил известен дека тужителот отсуствува од работа поради здравствени причини, односно е отворено боледување. На ден 18.7.2016 година до Секторот за унапредување и развој на човечки ресурси бил доставен Извештај за привремена спреченост за работа, се потврдува дека именуваниот работник бил здравствено спречен и отсуствува од работа и тоа за период од 30.06.2016 година до 06.07.2016 година. Кај тужениот во претходниот период, пред донесувањето на Решението, број 04-1295/1 од 18.07.2016 година, во 2015 година тужителот изготвил предлог за користење годишни одмори на вработените во ИПА проектот за 2015 година. Предлогот бил одобрен од В.Д.



Директорот на тужениот кој ставил своерачен потпис со печат на тужениот. в.д.Директорот, на тужениот врз основа на чл.137, 138 и 141 од ЗРО и Одлуката за определување на траењето на годишниот одмор, донел Решение за користење на правото на годишен одмор, заведено под број 04-6/1-6 од 04.06.2015 година, со кое на тужителот му се утврдува право на годишен одмор за 2015 година кое да го користи во два дела. Бил одржан состанок во ИПА проектната канцеларија при крајот на работниот ден на 30.06.2016 година кај тужениот, за што не бил сочинет записник од состанокот, на кој не присуствувал тужителот, при што в.д Директорот на состанокот донел копија од Одлуката за поништување на решенијата за користење на годишен одмор и изразил незадоволство од работата на сите вработени во Проектната единица и посочил дека во врска со првично донесените Решенија за годишен одмор - не била испочитувана постапката утврдена со интерните акти, па в.д Директорот ги задолжил колегите од Секторот за управување со човечки ресурси, давајќи им насоки- Решенијата за користење на годишен одмор од 01.06. 2016 година да бидат поништени.

На вака утврдената фактичка состојба, по наоѓање на овој суд, првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога заклучил дека во конкретниот случај станува збор за законито решение за откажување на договорот за вработување и дека наведеното во образложението на решението дека тужителот отсутувал од работа повеќе од 3 (три) последователни работни дена и тоа од 07.07.2016 година (четврток) до 15.07.2016 година (петок), а притоа не го оправдал отсутството од работа, и дека се исполнети законските услови од член 82 став 1 алинеа 1 од ЗРО за откажување на Договорот за вработување без отказан рок, ако работникот неоправдано изостане од работа 3-три последователни работни дена.

Видно од предметната одлука произлегува дека тужениот откажувањето на договорот за вработување го изрекол поради неоправдано изостанување од работа три последователни дена, но во образложението само има наведено дека тужителот за периодот од 07.07.2016 година до 15.07.2016 година, не го оправдал своето отсуство од работа, односно не го известила непосредно претпоставениот, ниту раководното лице на институцијата повикувајќи се при тоа на чл.82 ст.1 т.1 од ЗРО.

На оваа околност, според состојбата на списите во предметот, и тоа од Извештајот за привремена спреченост за работа, првостепениот суд утврдил дека тужителот отсутувал од работа во периодот од 30.06.2016 година до 06.07.2016 година, со прв ден на спреченост 30.06.2016 година.

Со решение за користење на правото на годишен одмор заведено со број 09-9/18-7 од 01.06.2016 година на тужителот му се утврдува право на годишен одмор за 2016 година во траење од 25 работни дена и тоа со кое тужителот, годишниот одмор ќе го користи во два дела и тоа од 04.07.2016 година до 15.07.2016 година, кое е со датум од 31.05.2016 година и со потпис на в.д Директорот на тужениот и печат на тужениот.



Согласно чл.82 ст.(1) т.1) од ЗРО е уредено дека работодавачот може на работникот да му го откаже договорот за вработување без отказан рок поради кршење на работниот ред и дисциплина ..., а особено ако работникот -неоправдано изостане од работа три проледователни работни дена или пет работни дена во текот на годината, што значи дека за да биде исполнета оваа повреда работникот треба да биде неоправдано отсутен од работа. Согласно чл.72 од ЗРО е уредено дека ако работодавачот го откажува договорот за вработување е должен да го наведе основот за отказот утврден со закон, колективен договор и акт на работодавачот, да ја докаже основаноста на причината која го оправдува отказот и истите да ги наведе во образложението. Согласно со чл.74 од ЗРО, отказот на договорот за вработување задолжително се изрекува во писмена форма, работодавачот е должен писмено да го образложи откажувањето на договорот, како и да му укаже на работникот на правната заштита и да го запознае со неговите права од осигурување во случај на невработеност, согласно со закон.

Предвид сето погоре наведено произлегува дека тужениот не ја докажал основаноста на причината која го оправдува отказот и истите не ги навел во образложението на одлуката дека тужителот во спорниот период од 07.07.2016 година до 15.07.2016 година неоправдано изостанал од работа. Наведеното од причина што според состојбата на списите во предметот и утврденото од страна на првостепениот суд, тужителот во спорниот период содржан во образложението на оспорената одлука е оправдано отсутен од работа, со оглед да истиот има решение за користење на право на годишен одмор, заведено под архивски број 09-9/18-7 од 01.06.2016 година уредно потпишан од в.д Директорот на тужениот и печат на тужениот, па како нема одлука со која решението за користење на право на годишен одмор, заведено под архивски број 09-9/18-7 од 01.06.2016 година е отповикано со образложени причини и за тоа уредно да е доставено, и за тоа известен тужителот, по наоѓање на овој суд во конкретниот случај не може да стане збор за неоправдано изостанување од работа повеќе од три последователни дена.

Ваквиот став е прифатен со Пресуда на Врховниот суд на Република Северна Македонија Рев3.бр.122/18 од 19.05.2021 година.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД СКОПЈЕ